

Kunstenares Ilse Wielage

‘De **emotie** van de klant is mijn beloning’

Een galeriehouder in New York vroeg Ilse Wielage om naar zijn stad te komen. Hij voorspelde de kunstenares uit het Limburgse Margraten een grote toekomst in de VS. Ze sloeg het aanbod af. ‘Wat moet ik daar? Ik ben hier zo gelukkig.’

Tekst: Harriët Verbeek | Fotografie: Alf Mertens

Ilse Wielage is een mooie vrouw met een filosofische inslag die in poëtische volzinnen spreekt. ‘Met één schilderij kan ik meer vertellen dan met duizend woorden. Ik uit me in verf en probeer de ziel van de geportretteerde bloot te leggen.’

Het gaat de kunstenares om de schoonheid van de kunst en om het geluk dat een kunstwerk oproept. Een glanzende carrière in New York is daarom niet haar streven. ‘Wat moet ik daar? Het maakt mij niet uit of ik mijn werk in Margraten of in New York verkoop. Natuurlijk vind ik het fijn als anderen waardering hebben voor wat ik denk en doe. Maar het begint bij mijzelf en mijn directe omgeving. Een schilderij verkopen is toch een kwestie van één op één.’

Kan zij van haar werk leven? Ze zegt: ‘De kunstenaars staan in ons economische stelsel onder zware druk, maar ze blijven noodzakelijk voor het welzijn en de verrijking van de mens. Ook bij mij komt het geld niet met bakken binnen, maar ik kan er goed van leven. Ik wil me niet laten beïnvloeden door de financieel-economische ontwikkelingen. Want wat is er nu belangrijker dan geluk? Ik haal veel genoeg uit de waardering die ik van een klant krijg en weet dat velen dankbaar zijn dat ze een schilderij in hun huis hebben hangen.’

Soms wordt Ilse Wielage gebeld door iemand die vraagt hoeveel het kost om een portret te laten maken en of het twee weken later klaar kan zijn. Zo’n telefoontje leidt nooit tot een opdracht. Anders gaat het als mensen haar

vragen of ze een kijkje mogen nemen in haar atelier. Ze blijven dan soms uren kijken hoe de kunstenares aan een portret werkt. Intussen stellen ze duizend vragen. Deze mensen worden haar klanten; met hen praat ze pas later over de kosten van het schilderij en dan blijkt dat er altijd wel wat te regelen valt. ‘Voor mij heeft werk niet alleen met geld verdienen te maken. Ik wil in mijn werk gevoel overdragen, anderen laten zien hoe waardevol het is om bij het leven zelf stil te staan.’

Mysterieus

Wie Ilse Wielage’s huis en atelier in het Zuid-Limburgse dorp betreedt, ziet een mysterieuze, fascinerende wereld. Aan de wanden hangen portretten van vrouwen die een geheimzinnige, verstilde schoonheid uitstralen. Een van haar favoriete schilderijen hangt in de woonkamer, het is een portret van haar dochter op 13-jarige leeftijd. Een pubermeisje, van een kwetsbare en prille schoonheid. Het is haar eerste olieverfschilderij, gemaakt in 2005.

‘Ik ga altijd een relatie aan met de geportretteerde,’ legt Ilse Wielage uit. ‘Ik wil de ziel vangen. Als ik een portret in opdracht maak, besteed ik veel tijd aan het contact met het model. Er is vertrouwen voor nodig voordat iemand zijn of haar ziel openstelt.’ Daarom werkt ze graag met kinderen, die nog puur en ongedwongen zijn. Om het ijs te breken begint ze met een spel; de kinderen mogen iets verzinnen waarmee ze een bepaalde kant van zichzelf laten zien dat op het schilderdoek kan worden vastgelegd.

Zo’n spel kan alle kanten opgaan. Sommige kinderen vinden het leuk zich in lappen te wikkelen, anderen willen een gek hoedje op of pakken hun hond, kat of konijn erbij. ‘Het gaat erom dat iemand ontspannen is en zichzelf laat zien.’ Tijdens zo’n eerste sessie maakt Ilse Wielage honderden foto’s, waarvan er enkele als basis dienen voor het latere schilderij. Daarna werkt zij in haar atelier met fotografische precisie aan het portret. In een schilderij zit soms maanden intensief werk, vaak zes dagen per week.

Dan komt het moment dat de opdrachtgever het doek komt ophalen. Dat is voor iedereen altijd spannend. ‘Vaak zie ik ontroering. Een enkeling barst echt in tranen uit.’ Ze herinnert zich hoe een stoere advocaat moest gaan zitten om bij te komen van de plotselinge emoties bij het zien van het portret van zijn kind. ‘Die emotie is mijn beloning,’ zegt Ilse Wielage. Zo’n moment maakt haar duidelijk dat de waardering van haar klanten meer waard is dan geld.

Medisch illustrator

Als kind was Ilse Wielage altijd aan het tekenen. Niemand keek er dan ook vreemd van op toen zij van die passie haar beroep wilde maken. Op zeventienjarige leeftijd kwam ze naar Maastricht om de kunstacademie te volgen. Ze studeerde af, trouwde jong, vestigde zich met haar man in Margraten en kreeg twee kinderen.

>>

Maar naast het moederschap bleef zij naar manieren zoeken om zich als tekenares verder te ontwikkelen. Ze volgde met succes een Master-opleiding als medisch illustrator en leerde anatomisch verantwoord tekenen. Ze legt uit dat een medisch illustrator tekeningen maakt van het inwendige van het menselijk lichaam: van de spieren, de organen en de zenuwbanen. 'Een MRI- of CT-scan of een röntgenfoto geeft een vlak beeld, een medisch illustrator interpreteert zo'n foto.' Ze geeft nu één dag in de week les aan studenten die dezelfde opleiding volgen. Ze leert hen goed te kijken en geniet van de contacten met deze jonge mensen. 'Het is een heel mooi vak en er is vraag naar deze illustratoren.'

Olieverf

Zeven jaar geleden besloot Ilse Wielage met olieverf aan de slag te gaan. Inmiddels is ze ervan overtuigd dat de achtergrond als medisch illustrator haar schilderijen ten goede komt. 'Ik weet hoe een mens in elkaar zit. Als anatomisch tekenaar leer je door de huid heen te tekenen. Wetenschap en kunst komen in mijn werk samen.'

Dat was misschien ook wel de reden waarom er in het Natuurhistorisch Museum in Rotterdam een expositie van haar werk te zien was. Want ook op haar olieverfschilderijen staan mens en dier met wetenschappelijke precisie afgebeeld. Neem het schilderij van een jong meisje met een jong ijsbeertje in haar armen. De kunstenaar fotografeerde het dier in het

Natuurhistorisch Museum, waar het op sterk water wordt bewaard. Het resultaat staat in haar atelier: een levensgroot schilderij van haar nichtje met het ijsbeertje. In werkelijkheid poseerde het nichtje met een speelgoedbeer. Zelf noemt de kunstenaar het een van haar maatschappijkritische werken.

Ze maakt zich zorgen over de maatschappij waarin we leven, over de manier waarop wij met onze leefomgeving omgaan. De jonge ijsbeer op het schilderij staat symbool voor de opwarming van de aarde en het verdwijnen van flora en fauna.

Nog zo'n werk dat refereert aan misstanden in de samenleving staat elders in haar atelier. We zien een jongetje tot zijn middel in het water met vlak naast hem een vogel die besmeurd is met olie. De kunstenaar wil met haar werk mensen tot nadenken dwingen zodat ze zich bewust worden van belangrijke maatschappelijke thema's. 'Olie is zo'n thema in deze maatschappij. Met dit schilderij wil ik de keerzijde van de oliewinning laten zien.'

Berlusconi

Wie in het atelier van Ilse Wielage rondkijkt, kan niet om het reusachtige schilderij heen van een man die de verpersoonlijking is van de hedendaagse platte tv-cultuur. Het is een metershoog portret van Silvio Berlusconi. De vroegere premier van Italië is afgebeeld met een kroon op zijn hoofd waarop wulpse meisjes dansen. Op dit schilderij van 2,30 bij 1,90

meter heeft Ilse Wielage de glamourwereld van blote meisjes, seks en het televisie-imperium van Berlusconi verbeeld. 'Berlusconi's wereld is een zeepbel die uit elkaar klappt.' De titel van dit werk is daarom 'Bubblesconi'.

'De thematiek heb ik niet verzonnen. Die is aan de orde van de dag op de televisie en in de kranten,' aldus de kunstenaar die benadrukt dat deze wereld van glitter en glamour zeker niet het exclusieve domein is van Silvio Berlusconi. 'Dit thema zit niet alleen in dit doek, het zit ook in ons.'

Het extravagante schilderij stond op haar website en trok aandacht. Plotseling stond er een journalist met een camera voor de deur van haar huis in het stille Margraten. Ilse Wielage was blij met de publiciteit, maar de onrust bracht haar wel wat uit balans, waardoor ze niet kon werken. 'Ik heb innerlijke rust nodig om te werken en moet me niet gek laten maken door anderen.'

Ze blijft nog even stilstaan bij het schilderij van Berlusconi, zegt dan: 'We willen in deze maatschappij allemaal meer en meer, maar we moeten ons afvragen of dat goed is. Het bevordert ons welzijn niet. Ik leg er in mijn schilderijen de nadruk op dat het leven mooi is. Als ik aan het werk ben in mijn atelier ben ik heel gelukkig.'